

(א) לעיל ו' יב: כג. לקמן מה. שבת ו' ק"ה, (ג) לקמן מה: עה, (ד) א"ח סמנן ע"כ פ"ו מלת אפי' וגם רש"י ז"ל לה, (ה) נבס"א: אש"ן, (ו) נבסות כו. וחס סמנן, (ז) רש"ל נע"י יעבי'ן ורש"ש, (ח) (דף סא. ד"ה אם יש לפניה דקה, ט) ויע"י מוס' לעיל כו. ד"ה מערבין,

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רב אלע בר אבהו אמר רב כולס מותם פתחו: (ב) רש"י ד"ה ולא שנינו וכו' ונעשיהו על דבס' היא אלמא וכו' ואמר ליה איהו מערקא: (ג) ד"ה ר' יוחנן של תמר וזו של:

לעזי רש"י

אלדורין [אלדורין]. גזוטר, מרפסת.

מוסף רש"י

יתר על כן אמר ר' יהודה. לעיל מנייה אידי צנוה עלייה מנייה צמי ששני ציד רה"ר וכן גשרים המפולשין לרה"ר, דש"ר י' יהודה לעילוי ומיניה משום פי תקרה יורד וסומס, נפק כל גומת העיר (לקמן מה). וקאלמז צבתיחא יתר על קן אפילו היכא דליכא פי תקרה, הוילא וליכא שמי ממילת מעלימא, מחלת הניז מכלאן ועלית בית השני מכלאן, סני בתקנתא פורתא (לעיל א'). לאו ארעתאי. לא נמתי לצי ורמי פירשו לא ספירא ל' (שבת צה). שגג הימי (תוחת לה).

רבינו הגנאל (המשך)

ונעשית של יחיד הוא, ועירבה ר' חייא לכולה ולא שבק שירוא. א' ליה אב"י אמאי עבר מר הכי. א"ל ר' דאמרו סבי דהוה בה, רב חייא בר אשי הוה מערב לכולא, ואמינא ש"מ עיר של יחיד נעשית של רב (ב"מ). של יחיד היא. א"ל לר' יחיאל ולי סבי אשפה הוה לה מחד גיסא והשתא דאיפניא הוה להו כשני פתחים ואסור. א"ל לאו ארעתאי. אמר רב נחמן אמר רב. סולם דאסתלק. ולא שנק לה שויר. ועיר של רבים והרי היא של רבים הוה מדקאמר ליה עיר של יחיד נעשית של רבים (ו) אלמא היא שעתא דרבים הוה ואמרו ליה איניהו מעיקרא נמי דרבים הוה אללא אשפה הוה לה

ואין לה אלא פתח א'. ולא מפולשת היא ולא דמי לדגלי מדבר: אלא לאורכה. דרך עיירות להיות פתחי פילוסיהן לאורכם ורה"ר עוברת מפתח לפתח ומחוקה לאורכה הלכך אין צני עבר הלו רשאין לערב לצדן וצני עבר הלו לצדן משום דהני והני דרסי צדך רה"ר ויואלין ונכנסין דרך פתחיה לכהן ולכהן ורה"ר זו מחצבתם שכולם מעורבין זה ואסרי אהדדי: אכל לרצה. צני שני העצרים לראש האחד לצד וצני שני העצרים לראש השני לצד מערבין שהרי יכולין להסתלק אלו מאלו ולא יהא דרך לאלו על אלו וצוררין להן אלו פתח שאכלן ואלו פתח שאכלן: פלוגתא דרבנן ור"ע צפרק הדל (לקמן דף עה.):

רגל המוסרס במקומה אסרס של במקומה. כגון צ' חצירות זו לפניו מו והחצירה פתוחה לרה"ר והפנימית אין לה פתח לרה"ר אלא יואלת דרך חצירה ולא מיבעיא היכא דעירבו דיורין שצחינה לצדן וצני פנימית לא עירבו צנייהן לצדן להיות מותרין בתשמיש חצר לעצמן דהוה רגל האסורה במקומה דאסרה דריסת הרגל דידהו חצירה אפי' לרבנן דכיון דצחצר דגופייהו אסרי ליה למכפיניהו למיחד דשא דידהו וימתלו על דריסת הרגל שיש להן על החצירה אלא אפי' עירבו זו לעצמה וזו לעצמה דהוה פנימית מותרת במקומה פלוג ר"ע וחומר דריסת הרגל דידהו אסרה חצירה ופנימית מותרת וחצירה אסורה והכא נמי ניתסרו אהדדי: דפנימיה אהדא דשא ומשמשא. דכיון דמותרת במקומה כגון זו כופין על מדת קדוש שלא יהא לה היום דריסת הרגל על החצירה אלא תסגור דלת צנייהן ותשמש במקומה: אכל הכא. הרי רשות הרבים של אלו ושל אלו אחד הוא שאין צו חילוק צאלמע אורכו ולא רמו של מחינה לומר תיחוד דשא ומשמשא את כולה במקומה ויהי מצית לטלק הני מהני: מצוי נמי אסרי אהדדי. דכיון דמעיקרא של יחיד הוה והיו מערבין את כולה והורגלו להיות אחד אסרי אהדדי ואפי' איכא לחי או קורה למצוי לא מהני: דעבוד דקה. פתח דקה. פתח אחד מערבין את כולה מאן תנא דמיערבא רה"ר אמר רב הונא בריה דרב יהושע רבי יהודה היא (ו) דתניא יתר על כן א"ר יהודה מי שיש לו שני בתים בשני צידי רה"ר עושה לחי מכאן ולחי מכאן או קורה מכאן וקורה מכאן ונושא ונותן באמצע אמרו לו אין מערבין רה"ר בכך אמר מר ואין מערבין אותה לחצאין אמר רב פפא * לא אמרו אלא לארבה אבל לרחה מערבין כמאן דלא כר"ע דאי כר"ע * הא אמר רגל המותרת במקומה אסרת א' אפי' שלא במקומה אפי' תימא ר' עקיבא עד כאן לא קאמר רבי עקיבא התם אלא בשתי חצירות זו לפניו מו דפנימית לית לה פיתחא אחרניא אבל הכא ב' הני נפקי בהאי פיתחא והני נפקי בהאי פיתחא איכא דאמרי אמר רב פפא לא תימא לארבה הוא דלא מערבין אבל לרחה מערבין אלא אפילו לרחה נמי לא מערבין כמאן כר"ע אפילו תימא רבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא בשתי חצירות זו לפניו מו דפנימית אהדא לרשא ומשמשא אבל הכא מי מצו מסלקי רה"ר מהכא אמר מר או כולה או מצוי מצוי בפני עצמו מ"ש דלחצאין דלא דאסרי אהדדי מצוי מצוי נמי אסרי אהדדי הב"ע: כגון דעבוד דקה וכו' הא דאמר רב אידי בר אבין אמר רב חסדא י' אחד מבני מצוי שעשה דקה לפתחו אינו אוסר על בני מצוי: היתה של רבים והרי היא כו': רבי זירא ערבה למתא דבי רבי חיאי ולא שבק לה שויר א"ל אב"י מאי מעמא עבד מר הכי אמר ליה סבי דידה אמרי לו רב חיאי בר אסי * מערב כולה ואמינא ש"מ עיר של יחיד נעשית של רבים היא א"ל לר' יחיאל ולי הנהו סבי * ההיא אשפה הוה לה מחד גיסא והשתא דאיפניא לה אשפה הוה לה בשני פתחים ואסרי א"ל * לאו ארעתאי בעי מיניה רב אמי בר אדא הרפנאה מרבה סולם מכאן ופתח מכאן מהו א"ל הכי אמר רב סולם תורת פתח עליו אמר להו רב נחמן לא תציתו ליה הכי אמר (ו) רב אדא אמר רב סולם תורת פתח עליו ותורת מחיצה עליו ' תורת מחיצה עליו כדאמרן ' תורת פתח עליו בסולם מערב רצו שנים מערבין ומי אמר רב נחמן הכי והאמר רב נחמן אמר שמואל * אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו

דפנימית אהדא דשא ומשמשא. ומה שפי' צנוט' שלא יהא לה דריסת הרגל על החצירה לאו דוקא דליכא קפידא צדריסת הרגל דא"כ היתה מסתלקת לגמרי מרה"ר דהא דרך חצירה נפקא ואין לנו לסלקה מרה"ר כדאמרי' הכא מי מצי מסלקי להו רה"ר מהכא אלא תיחוד דשא מלהשמט חצירה קאמר וכן עשיית דקה דשמעתין לענין תשמיש לא לענין חילוק: אב"ר הכא מי מצוי מסלקי כו'. פי' דוקא פנימית אהדא דשא מלהשמט חצירה שאינה מקומה דעיקר חצירה לצני חצירה אכל רה"ר הוה להני כמו להני וצחנס פ"ה דצה"ר אין חילוק צאלמע ארכו ולא רמו מחינה לומר תיחוד דשא ותשמש: מצוי מצוי נמי אסרי אהדדי. פי' צנוט' כיון דמעיקרא של יחיד הוה והיו מערבין את כולה והורגלו להיות אחד אסרי אהדדי ואפי' איכא לחי או קורה למצוי לא מהני וקשה לר"י דלמר צפ"ק (דף יד:): עושה לחי לחי מצוי יש לו לחי מצוי אלמא משתי לחי מצוי צפני עצמו זמ"פ שהורגלו לערב כל המצוי יחד ומינה איכא לוקמא להיא צלתיא חצירות פתוחות למצוי מן הלחי ולהלן: דעבוד דקה. מחינה גבוה ד' (ס"א י')

טפחים כגון צלעצא צפני המצוי וצנוט' פירש פתח נמוך צראש כל מצוי וכפירשו נראה מלמך צריש כל גגות (לקמן דף פט:): צנה עלייה ע"ג ציתו ועשה לפנייה דקה הוה צכל הגגין כולן ולא יתכן לפרש שם אלא לשון חצירה: ומינה צנוט פירקין * פי' דקה מחינה: ור"א שבק לה שויר. משמע דאי שצק לה שויר הוה עמיד שפיר ולא הוה פריך ליה אצ"י מידי וא"כ משמע כפי הקונט' דפי' צמתני' דשל רבים והרי היא של רבים מהני ליה שויר וכן משמע לקמן (דף ע"ג). גצי מחחא דמהני ליה שויר אע"ג דהיא של רבים כדמשמע צפ"ק (דף י:): ומעיקרא נמי היתה של רבים דאי של יחיד לא היתה צריכה שויר והא דנקט צמתני' של רבים ונעשית של יחיד לאשמועי' בעא מיניה כו' מרבה. לא גרס מרבה צר אצוה תליו לא היה אומר רב נחמן לא תציתו ליה דרבו היא: תורת פתח עליו בבוא' שבין ב' חצירות. תורת מחינה עליו להקל היה יכול למצוא נמי צכולס שצין צ' חצירות כגון שרפצו צכולסות: דלעבר

שבין שתי חצירות רצו אחד הכי והאמר רב נחמן אמר שמואל * אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו שכותס אחד * [סגי לה] מפתחיה ולא היה לה אלא פתח אחד ואמר לעיל דאפי' של רבים צהכי הוה סגי ליה: סולם. שעולין ויורדין צו חוץ לחומתה: סורס מחינה עליו. כלומר אינו מצטל את הסתימה להיות כפתח: צכולס שצין צ' חצירות. ואין צנייהן פתח חוה הסולם רחצ ד' צנייהן הרי הוא כשתי חצירות ופתח צנייהן דלמרנין צפ' חלון (לקמן דף ע"ג). רלו מערבין אחד עירוב אחד לשתייהן וישתמשו זו צו דרך גובה הכותל ודרך נקצים וסדקין דאי לא הוה פתח אין מערבין אחד ולא מלו לאשתמושי דרך חורין וסדקין: רלו שנים מערבין. שני עירובין אלו לעצמן צני בתים של חצר (ו) שלא יאסרו זה על זה להוציא מצתייהן שהן רשות המיוחדת לכל אחד תוך החצר שהוא רשות כולן ואלו לעצמן ולא ישתמשו זו צו: ומי אמר ר"ג הני. דתורת מחינה עליו לקולא. מרפסת. אלדווי"ר צלע"ו. דיורי עליות סמוכות זו לזו ופתוחות לחצר ועושין מרפסת על פני אורח עליות ופותחין לה פתחי כולן ועולין ויורדין דרך סולם של מרפסת לחצר ודריסת רגליהן ויציאתן לרשות הרבים דרך החצר הוה לפיכך אם אין מערבין עם הדיורין המתמונים אסריס אלו על אלו להוציא כלי הצמים לחצר: ולא

מג א ב מיי פ"ה מהל' עירובין הלכה כד עוש"ע א"ח סמנן ע"כ פ"ו צה"נ: בוד ג ד מיי שם הלכה כד עוש"ע שם ספיק ד: מוח ה ו מיי שם הל' כב עוש"ע שם ספיק צ: בוד ז מיי פ"ג שם הל' ג סמנ עשין דרבנן א עוש"ע שם ס' שעה ס"א: בוד ח מיי פ"ד שם הלכה ט עוש"ע שם ספיק ג:

רב ניסים גאון

במאן דלא כו' עקיבא דאי ר' עקיבה האמר רגל המותרת במקומה אסרת שלא במקומה. עיקר דברי רבי עקיב' בפרק הדר עם הגברי דתנן רבי עקיב' אומר (את החיצונה שדריסת הרגל אסרתה. ובגמרא גרסו זו דברי רבי עקיב' דאמר אפי' רגל המותרת במקומה אסרת שלא במקומה. סליק ביצד מערבין

רבינו הגנאל

ואין לה אלא פתח אחד מערבין את כולה. הא דתניא אין מערבין אותה לחצבה אמר רב פפא לא שנו אלא לאורכה רשות הרבים מפקתה. אבל לחצבה מערבין אותה לחצאין. דהא רשות מפקתה הוה רשוא הרבים. רב פפא דאמר כמאן דלא כו' עקיב' דאמר בשתי חצירות זו לפניו מו ועירבו זו לעצמה וזו לעצמה כי החיצונה אסורה שדריסת רגל הפנימית אסרתה ודחין אפי' תימא ר' עקיב', עד כאן לא קאמר ר' עקיב' אלא בב' חצירות זו לפניו מו דפנימית לית לה פיתחא אחרניא, וכמאן בהא חצר דמי. אבל הכא בעיר שצירבו לחצאין הני נפקי בהאי פיתחא והני נפקי בפיתחא אחרית. איך דאמרי אמר רב פפא כיון דרשות חצירה מפקתה אפילו לרחה אן מערבין אותה. נימא כו' עקיב' אמה. אפי' תימא רבנן, עד כאן לא קאמרי רבנן ב' חצירות קאמרי רבנן ב' חצירות או לפניו מו, אלא דפנימית אהדא לרשא ומשמשא, אבל הכא מי מצוי מסלקי רשות הרבים מהכא כיון [ד]ירסי רבים לה אסרי לה. אלא אלא כולה אי מצוי מבוי בפני עצמו. ואסיקנא כגון דעביד דקה. פירוש כגון איצטבה בפני המבוי. וכדבר חסדא דאמר אחד מבני מצוי שעשה דקה על בני פתחו אינו אוסר על בני מצוי, שכבר טילק עצמו מן המבוי, כך מבוי אחד שעשה דקה לאותו מבוי אינו אוסר על מבוות אחרות. היתה עיר של רבים והרי היא של רבים ואין לה אלא פתח אחד מערבין את כולה. עיר של רבים

(א) נראה דל"ל וחורה ונעשית של יחיד.